

Rusijos karas Ukrainoje:
verslui svarbių teisės aktų apžvalga

2022 m. birželis

Rusijos karas Ukrainoje paskatino precedento neturintį viso pasaulio šalių atsaką – ekonomines sankcijas ir kitas ribojamąsias priemones Rusijos ir Baltarusijos subjektams. Jų poveikį jaučia ir Lietuvos įmonės, turinčios verslus ar kitokius verslo santykius tose šalyse. Tokioms įmonėms šiuo metu kyla įvairių teisinių klausimų, kaip pavyzdžiui verslo nutraukimo ar veiklos perkėlimo, sutarčių vykdymo ir kt., todėl, šiuo naujienlaiškiu padėsime Jums sekti verslui svarbius teisės aktus ar jų pakeitimus Europoje, Lietuvoje, Ukrainoje, Rusijoje ir Baltarusijoje.

Europos Sąjungos atsakas

- Europos Sąjungos (ES) šalių vadovai **sutarė** dėl Šeštojo sankcijų paketo Rusijai, kuriuo:
  - draudžiamas rusiškos naftos importas jūrų keliais;
  - iš SWIFT sistemos pašalinami „Sberbank“ bankas;
  - trims Rusijos valstybiniais transliuotojams uždraudžiama platinti turinį ES;
  - pritaikomos sankcijos aukšto rango kariškiams ir kitiems asmenims, dalyvavusiems Bučos ir Mariupolio apgultyje.
- Europos Komisija **siūlo** ES ribojamųjų priemonių pažeidimą įtraukti į ES nusikaltimų sąrašą:

- ribojamųjų priemonių pažeidimas yra sunkus nusikaltimas, todėl į jį reikia reaguoti vienodai ES ir pasauliniu lygmeniu;
- nusikaltimas apimtų: dalyvavimą veiksmuose ar veikloje, kuriais siekiama tiesiogiai ar netiesiogiai apeiti ribojamąsias priemones, pavyzdžiui, nuslėpti turtą; užsiimti prekių, kurioms taikomi prekybos draudimai, prekyba.

- Europos Komisija teikia **pasiūlymą** dėl direktyvos „Dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo“, kuria:
  - bandoma užtikrinti pajamų, gautų pažeidus ribojamąsias priemones, paiešką, įšaldymą, valdymą ir konfiskavimą;
  - išplečiami turto susigrąžinimo tarnybų įgaliojimai, kad jos galėtų greitai atsekti ir identifikuoti subjektų, kuriems taikomos ES ribojamosios priemonės, turtą. Šie įgaliojimai bus taikomi ir nusikalstamu būdu įgytam turtui, įskaitant skubų turto įšaldymą, kai yra rizika, kad turtas gali išnykti;
  - planuojama steigti turto valdymo tarnybas visose ES valstybėse narėse siekiant užtikrinti, kad įšaldytas turtas neprarastų vertės, sudarant sąlygas parduoti įšaldytą turtą, kuris galėtų lengvai nuvertėti arba kurį būtų brangu išlaikyti.

Lietuvoje

- Ekonomikos ir inovacijų ministerijos **pranešimas** dėl Lietuvoje besikuriančių Ukrainos verslų:
  - Ukrainos verslams, kurie po 2022 m. vasario 24 d. nusprendė pradėti veiklą mūsų šalyje, Lietuva mokės subsidijas už įsikūrimą ir darbo vietų kūrimą;

- iš viso subsidijoms numatoma skirti iki 2 mln. eurų;
- už verslo įsteigimą Lietuvoje numatyta vienkartinė 10 000 EUR, o už vienos naujos darbo vietos įsteigimą – 5 000 EUR subsidija;
- vienam pareiškėjui gali būti skiriama subsidija ne daugiau kaip už 10 darbo vietų, skirtų pagrindinei jo ekonominei veiklai vykdyti, įsteigimą;
- į subsidiją gali pretenduoti įmonės, kurių akcininkai ir jų valdybų nariai nėra įtraukti į sąrašus asmenų, kuriems taikomos bet kokios Jungtinių Tautų, Europos Sąjungos, Lietuvos, JAV ar kitos sankcijos.

Ukrainoje

- Ukrainos ministrų kabineto [nutarimas](#) Nr. 535, kuriuo patobulintas verslo subjektų deklaracijų teikimo mechanizmas:
  - karo padėties metu ūkio subjektas įgyja teisę vykdyti ūkinę veiklą pagal ūkinės veiklos deklaraciją;
  - ji teikiama licencijas, leidimus išduodančioms institucijoms ir viešąsias paslaugas teikiantiems subjektams nemokamai;
  - verslo subjektai, kurie įgijo teisę vykdyti ūkinę veiklą deklaracijos pagrindu, neturėdami atitinkamų leidimų, licencijų ar kitų dokumentų, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo karo padėties nutraukimo ar panaikinimo, privalės kreiptis į įgaliotas institucijas ir įstatymų nustatyta tvarka gauti atitinkamus leidimus, licencijas ar kitus dokumentus.
- Atnaujintos mokesčių rinkimo karo padėties sąlygomis [taisyklės](#):

- pagal nuo karo padėties pradžios galiojančią taisyklę mokesčių mokėtojas, kuris neturi galimybės įvykdyti savo prievolės, gali būti atleistas nuo atitinkamų baudų, jeigu jis įvykdo savo prievolę per šešis mėnesius nuo karo padėties panaikinimo;
- ši taisyklė buvo taikoma mokesčių mokėtojų prievolėms, kaip savalaikis mokestinių ataskaitų pateikimas, mokestinių sąskaitų faktūrų registravimas ir mokesčių mokėjimas;
- dabar atleidimo nuo prievolės sąlygos yra detalizuojamos ir priklauso nuo kiekvieno mokesčių mokėtojo aplinkybių;
- jei mokesčių mokėtojas neturi galimybės įvykdyti prievolės per visą karo padėties laikotarpį, jis atleidžiamas nuo baudų su sąlyga, kad įvykdys ją per šešis mėnesius nuo karo padėties panaikinimo;
- jeigu mokesčių mokėtojas turėjo galimybę įvykdyti prievolę (bet dėl kokių nors priežasčių to nepadarė), jis atleidžiamas nuo baudų su sąlyga, kad įvykdys ją iki teisės aktuose nurodytos datos, būtent: 1) iki 2022 m. liepos 15 d. – prievolę užregistruoti mokestinę sąskaitą faktūrą; 2) iki 2022 m. liepos 20 d. – prievolę pateikti mokestinę ataskaitą; 3) iki 2022 m. liepos 31 d. – prievolę sumokėti mokesčius.

- Sušvelninti su nekilnojamuoju turtu susiję apribojimai:

- leidžiami sandoriai: 1) nekilnojamojo turto, įskaitant pastatus, patalpas ir kitą turtą, nebaigtą statybą ir nuosavybės teises į būsimą nekilnojamąjį turtą, įsigijimas ir perleidimas; 2) nekilnojamojo turto nuomos sutartys; 3) hipotekos ir susiję sandoriai, pavyzdžiui, perleidimas (cesija); 4) nekilnojamojo turto padalijimas (atidalijimas), bendrosios nuosavybės dalių nustatymas;
- apriboti sandoriai: 1) sandoriai, kurie susiję su Rusijos piliečiais, Rusijos bendrovėmis; 2) nekilnojamojo turto įnešimas į juridinių asmenų įstatinį kapitalą ir juridiniams asmenims priklausančio nekilnojamojo turto perdavimas akcininkams, pasitraukiantiems iš tokių juridinių asmenų.

Rusijoje

- Rusijos vyriausybės [dekretas](#) Nr. 506, kuriuo laikinai įteisinamas lygiagretus importas (originalių prekių importas į šalį be prekių ženklo savininko leidimo) tam tikroms prekių grupėms:
  - prekių, kurias leidžiama lygiagrečiai importuoti, sąrašas nustatytas Rusijos pramonės ir prekybos ministerijos [įsakymu](#) Nr. 1532;
  - tokių prekių grupės yra, pavyzdžiui, odos gaminiai, laikrodžiai, drabužiai, avalynė, muzikos instrumentai, sausumos ir jūrų transportas;
  - tarp išvardytų prekių ženklų yra ir tokių, kurie neseniai pasitraukė iš Rusijos rinkos arba sustabdė savo veiklą Rusijoje (pavyzdžiui, Bentley, Land Rover, GMC, Siemens, Bosch, Hermes, Philips, Apple, Acer ir t. t.).
- Teismų praktika intelektinės nuosavybės teisių apsaugos srityje:
  - Rusijos Kirovo srities arbitražo teismas atmetė Jungtinėje Karalystėje įsikūrusios bendrovės ieškinį dėl autorių teisių pažeidimo, remdamasis tuo, kad Jungtinė Karalystė buvo pripažinta nedraugiška valstybe Rusijos atžvilgiu.

Baltarusijoje

- Baltarusijos **nutarimas** Nr. 700 dėl „Draudžiamų importuoti ir parduoti Baltarusijoje prekių sąrašo pakeitimo“, kuriuo:
    - sudarytas prekių, kurias draudžiama importuoti ir prekiauti Baltarusijos Respublikoje nuo 2022 m. sausio 1 d. iki birželio 30 d., sąrašas, kurios yra kilusios iš toliau nurodytų šalių: ES valstybių narių, JAV, Kanados, Norvegijos, Albanijos, Islandijos, Makedonijos, Jungtinės Karalystės, Juodkalnijos, Šveicarijos, Lichtenšteino, Serbijos;
    - draudimas netaikomas šiais atvejais: 1) jei prekės importuotoms į Baltarusiją iki 2022 03 16; 2) prekės, importuojamos į Baltarusijos teritoriją asmeniniam naudojimui, perdirbimui ir kt.
-

Daugiau informacijos:

Vilija Vaitkutė Pavan

Partnerė

vilija.vaitkute.pavan@ellex.legal

Tel. +370 698 82026

Rūta Jasilionė

Asocijuotoji teisininkė

ruta.jasilione@ellex.legal

Tel. +370 618 28304

Saulius Bareika

Jaunesnysis teisininkas

saulius.bareika@ellex.legal

Tel. +370 521 94632